

plandag 2026

Planavond 2026 | 03 JUNI 2026 C-MINE GENK

Werken aan een weerbaar centrum voor Genk

Programma

18.00 Onthaal (met drankje)

19.00 Introductie

Geiske Bouma (voorzitter Plandag)

Anniek Nagels (schepen Ruimte, stad Genk)

19.40 Workshop (met walking dinner)

22.00 Einde

Opzet

De stad Genk en PLANDAG organiseren een workshop waarin ruimtelijke professionals uit België en Nederland zich met open geest vastbijten in een ruimtelijk vraagstuk dat leeft binnen de gaststad en dat voldoende herkenningspunten heeft in vraagstukken elders. Het thema van deze workshop is: werken aan een weerbaar centrum voor Genk. De focus ligt op de projectzone stadstrip Genk West.

Het aantal deelnemers aan de workshop is 60-90 personen inclusief het bestuur en de vertegenwoordigers van de stad Genk. De deelnemers zullen rond zes (diner)tafels van elk ongeveer 10-15 personen worden geschikt.

De (meeste) deelnemers bezoeken voorafgaand aan de workshop tijdens de excursie de projectzone.

Inhoudelijke situering

Genk is geen concentrisch gegroeide stad zoals de meeste andere steden in de Lage Landen. Haar atypische geschiedenis en verspreide structuur maken dat de stad gezien kan worden als een rasterstad. Het centrum is één van de cruciale radars in dit model.

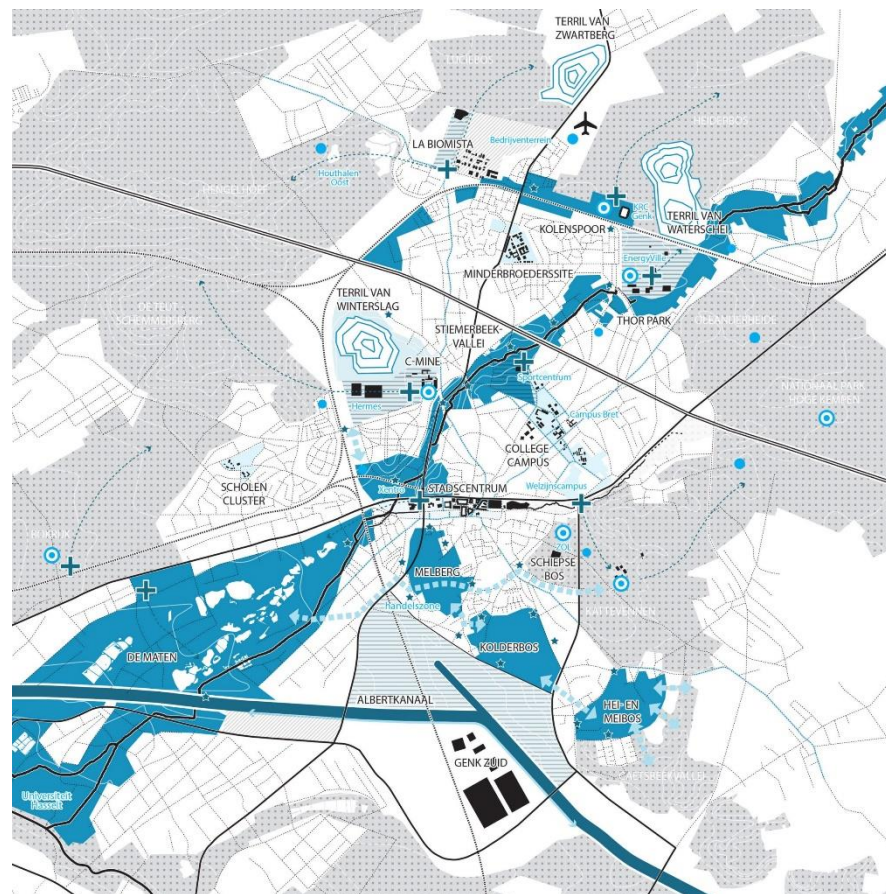
De keuze voor dit model maakt dat de zoektocht naar (één) centraliteit wordt losgelaten maar dat er des te meer behoefte is aan sterkere strategische verbindingen tussen het centrum en andere sites of wijken.

Sinds 1960 is het centrum ontwikkeld volgens het new town model, met nadruk op klassieke functies zoals winkelen, wonen en kantoren, en een focus op overdekt shoppen. Retail en horeca staan vandaag onder druk en dat uit zich in leegstand. Daarnaast mist Genk centrum een aantal functies (middelbare scholen, cultureel centrum, cinema, ...) die wel in andere radars terug te vinden zijn.

De gerealiseerde ontwikkelingen volgens het new town-principe hebben onvoldoende bijgedragen tot een ruimtelijke unieke identiteit van het centrum zelf. In combinatie met het gebrek aan panden met erfgoedwaarde en eigenheid is er nood aan een uniek gezicht voor de kernstad.

Genk centrum staat dan ook voor een aantal belangrijke uitdagingen (economisch, sociaal, ecologisch, mobiliteit, ...) . Het stadsbestuur wil het centrum van Genk transformeren tot een **weerbare stadsruimte** die bestand is tegen deze uitdagingen en tegelijk een motor is voor talent, ontmoeting en innovatie.

Deze ambitie kan enkel vorm krijgen via een gedurfd ruimtelijk beleid dat o.b.v. een geïntegreerde aanpak duidelijk keuzes maakt. De stad geeft uitvoering aan prioritaire projecten zoals de vergroening van het stadsplein, een herprogramming in het kader van leegstand, een mobiliteitstransitie, talentontwikkeling op Regina Mundi en sociale inclusie in Centrum-Noord.

Rasterstad Genk (Buur Part of SWECO & stad Genk)

De stad Genk beschouwt weerbaarheid als een fundament voor stedelijke transformatie. Vijfentwintig jaar stad, zo lang mag Genk zich intussen centrumstad noemen. Een van de kleinere weliswaar, maar net dat maakt haar bijzonder: de groenste centrumstad van Vlaanderen. Genk is altijd een atypische stad geweest; de nieuwe huisstijl verbeeldt die eigenzinnigheid treffend. Historisch groeide Genk uit tot een new town in de jaren zestig,

een stad gebouwd op de logica van groei, industrie en migratie. Vandaag positioneert ze zich als bakermat van duurzame ontwikkeling, met een toenemende nadruk op circulariteit, identiteit en veerkracht.

In dat kader werd in 2025 het Centrumpact ontwikkeld: een strategisch raamwerk voor de toekomst van de stadskern. Dit kader heeft tot doel Genk weerbaarder te maken — ecologisch, sociaal, cultureel, ruimtelijk en infrastructureel. De visie steunt op vijf speerpunten die de fundamentele vormen van de stedelijke transformatie:

1. Talentontwikkeling
2. Ontmoeting en beleving
3. Toekomstbestendig wonen
4. Een blauwgroen centrum
5. Iedereen mee

Deze vijf pijlers vormen samen de dragende structuur waarop het centrum van Genk in relatie tot de radars verder gebouwd wordt. De stedelijke strip aan de westkant van het centrum (Genk-West), bijvoorbeeld, bevindt zich op een kantelpunt: de komende jaren zal het gebied fundamenteel transformeren, onder meer door verhuisbewegingen van publieke functies, herbestemming van industriële sites en de verweving van economie, landschap en identiteit. In die transformatie staat weerbaarheid centraal, niet enkel als ecologisch principe, maar als integraal stedelijk vermogen om om te gaan met verandering, onzekerheid en complexiteit.

Stadscentrum en stationsomgeving (OO2902 Vlaamse Bouwmeester)

Om de uitdagingen van de toekomst te vatten, om Genk bevatbaar te maken voor rake analyses om de weerbaarheid te vergroten zijn er zes domeinen waarop we willen focussen:

- Klimaat(verandering) en ecologie
- Sociaal (inclusie)
- Wonen
- Economie
- Cultuur en beleving
- Infrastructuur

Weerbaarheid

Ruimtelijke weerbaarheid is de mate waarin de ruimtelijke organisatie en inrichting bestand zijn tegen schokken en fundamentele lange termijn veranderingen én tegelijk een kwaliteitsvolle plek blijft om te wonen, werken en samenleven. Die schokken en veranderingen kunnen zowel ecologisch, economisch of sociaal-maatschappelijk van aard zijn.

Voorbeelden van fundamentele veranderingen zijn: klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, demografische krimp of digitalisering.

Voorbeelden van recente schokken zijn: de COVID pandemie, de inval van Rusland in Oekraïne, de waterbom van 2021 of de handelstarieven vanuit de VS.

Doelstelling

Het doel van de workshop is de stad Genk voorstellen voor schaalbare interventies en quick-wins aan te reiken die bijdragen aan de ontwikkeling van een weerbaar stadscentrum.

Welke ontwikkelmogelijkheden zijn er voor het centrum zelf én welke ontwikkeling binnen de radars is nodig voor een sterk en weerbaar stadscentrum?

In de workshops wordt Genk centrum als case benaderd vanuit de zes thematische domeinen die (ook) verband houden met de vijf speerpunten die voor het centrum naar voor geschoven werden.

Tafelindeling*

<p>Tafel 1 Klimaat(verandering) en ecologie</p> <p><u>Moderator:</u> Sven Augusteyns</p> <p><u>Stad Genk:</u> Michelle Janssen + Florian Anaf</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Johan van den Berg (BE)2. Bertus Cornelissen (NL)3. Marten Dugenier (BE)4. Pieter Jong (NL)5. Sarah Op De Beek (BE)6. Allard Roest (NL)7. Leen Vansteenkiste (BE)8. Peter Vervoort (BE)	<p>Tafel 2 Sociaal (inclusie)</p> <p><u>Moderator:</u> Franziska Quaschnig</p> <p><u>Stad Genk:</u> Brecht Gielis</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Sven Augustijns (BE)2. Margo Bienstman (BE)3. Francien Fons (NL)4. Beau Ritsma (NL)5. Rebecca Smink (NL)6. Jacob Vandevoorde (BE)7. Jonas Thys (BE)8. Martijn de Gruijter (NL)	<p>Tafel 5 Cultuur en beleving</p> <p><u>Moderator:</u> David Dooghe</p> <p><u>Stad Genk:</u> Laura Lenaerts</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Sandra van Assen (NL)2. Brecht Cuyvers (BE)3. Robin De Ridder (BE)4. Tijs van Maasakkers (USA)5. Bas Schout (NL)6. Egbert Stolk (NL)7. Bert Timmermans (BE)	<p>Tafel 6 Infrastructuur</p> <p><u>Moderator:</u> Filip Hendrickx</p> <p><u>Stad Genk:</u> Marjan Frederix</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Kobe Boussauw (BE)2. Rosalie Braakman (NL)3. Jan Comhair (BE)4. Erik van den Eijnden (NL)5. Louise Mazet (BE)6. Ann Pisman (BE)7. Ferry Van Kann (NL)8. Cindy Westhovens (BE)
<p>Tafel 3 Wonen</p> <p><u>Moderator:</u> Bart de Zwart</p> <p><u>Stad Genk:</u> Wim Van Hoof + Ellen Boes</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Martine Baptist (BE)2. Fien Batens (BE)3. Anne Blanksma (NL)4. Ingrid Janssen (NL)5. Rowie Huijbregts (NL)6. Jannes van Loon (NL)7. Geert Mertens (BE)8. Ferry van de Mosselaer (NL)	<p>Tafel 4 Economie</p> <p><u>Moderator:</u> René van der Lecq</p> <p><u>Stad Genk:</u> Pieter_Jan Haesen</p> <p><u>Deelnemers:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Helena Bieseeman (BE)2. Geiske Bouma (NL)3. Lieve Custers (BE)4. Jaimy van Dijk (NL)5. Willemieke Hornis (NL)6. Quinten Malfait (BE)7. Sonja Jacobs (BE)		

(*) Het maximaal aantal deelnemers per tafel is 10 personen. Enkele deelnemers zijn daarom niet toegewezen aan een tafel met het thema van hun voorkeur.